

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
Administrative Factors Affect the Organization of Happiness under
the Secondary Educational Service Area Office Phayao

สุจิตรา ปัญสุวรรณ¹, อาภาพรรณ ประทุมไทย²
Suchitra Pansuwan¹, Arpapun Prathumthai²

(วันรับ 10 มีนาคม 2568, วันแก้ไข 30 เมษายน 2568, วันตอบรับ 13 พฤษภาคม 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุข และ 4) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 270 คน โดยคำนวณสูตรของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเที่ยงตรง อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคือ 0.943 และ 0.938 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุข มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_2), ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร (X_4), ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1) และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม (X_3) สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุข ได้ร้อยละ 45.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังสมการพยากรณ์ต่อไปนี้ สมการรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.164 + 0.293(X_2) + 0.305(X_4) + 0.200(X_1) + 0.128(X_3)$ และสมการรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.303(X_2) + 0.249(X_4) + 0.210(X_1) + 0.121(X_3)$

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา การเป็นองค์กรแห่งความสุข

¹ นิสิต, วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, yingsuchitra@gmail.com
Student, School of Educational, University of Phayao.

² อาจารย์ที่ปรึกษา, วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, arpapun.pr@up.ac.th
Lecturer, School of Educational, University of Phayao.

Abstract

This research aimed: 1) to examine the level of administrative factors affecting the organization of happiness, 2) to assess the level of being the organization of happiness, 3) to explore the relationship between administrative factors and being the organization of happiness, and 4) to identify administrative factors affecting the organization of happiness. In this study, the focused group consisted of 270 participants, including school administrators, teachers, and educational personnel affiliated with the Secondary Education Service Area Office Phayao, in the 2023 Academic year. The participants were determined by applying the Krejcie and Morgan formula, followed by stratified random sampling. The research instrument utilized was a five-point Likert scale questionnaire, with an Index of item-objective congruence was between 0.67 – 1.00 and the reliability Cronbach's alpha coefficient of 0.943 and 0.938. The statistical methods for data analysis included the computation of percentages, arithmetic mean, standard deviation, as well as analysis of Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression.

The research findings indicated that 1) the level of administrative factors affecting the organization of happiness was generally high, 2) the overall level of being the organization of happiness was high, 3) the factors of school administration and being a happy organization have a statistically significant relationship at the .01 level, and 4) administrative factors affecting the organization of happiness under the Secondary Education Service Area Office Phayao comprised four factors: budget (X_2), personnel development (X_4), leadership (X_1), and the atmosphere and culture (X_3). As a result, 45.90% of the variance in being the organization of happiness could be predicted, with statistical significance at the .01 level, using the following equations: Raw Score $\hat{Y} = 0.164 + 0.293(X_2) + 0.305(X_4) + 0.200(X_1) + 0.128(X_3)$ and Standardized Score $\hat{Z} = 0.303(X_2) + 0.249(X_4) + 0.210(X_1) + 0.121(X_3)$.

Keywords: Administrative factors, Organization of happiness

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะองค์กรที่หล่อหลอมบุคลากรที่มีคุณภาพสู่สังคม ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในเรื่องการศึกษา ทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเกิดความต้องการที่หลากหลาย แต่ด้วยข้อจำกัดด้านทรัพยากรและงบประมาณ ส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาต้องรับภาระงานที่หนักและมีความกดดันสูง ซึ่งอาจนำไปสู่ความเครียด ความเหนื่อยล้า และการขาดความสุขในการทำงาน ทำให้เกิดแนวคิด เรื่อง "องค์กรแห่งความสุข" (Happy Organization) (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.), 2552)

การเป็น "องค์กรแห่งความสุข" (Happy Organization) ส่งผลให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน เกิดผลการดำเนินงานที่ดี อัตราการลาออกต่ำ องค์กรเกิดการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ ในบริบทของสถานศึกษา การเป็นองค์กรแห่งความสุขมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาเกิดความสุขในการทำงานย่อมส่งผลดีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวไว้ว่า "ครูมีความสุข นักเรียนมีความสุข การเรียนรู้มีพลัง"

จากรายงานการสำรวจสภาวะครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากเกิดความเครียดและความกดดันในการทำงาน อันเนื่องมาจากภาระงานที่หนัก ความก้าวหน้าในวิชาชีพ รวมถึงสภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่เอื้ออำนวย นอกจากนี้ ผลการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ยังพบว่า ปัญหาเรื่อง การขาดแรงจูงใจในการทำงาน การขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และความรู้สึกไม่มั่นคงในวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข เพื่อให้ได้ข้อมูลว่ามีปัจจัยการบริหารสถานศึกษาใดบ้างที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำเชิงบวก สามารถสร้างบรรยากาศการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้ ส่งเสริมกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งอาจเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรทางการศึกษา คุณภาพการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

4. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา

จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564) กล่าวถึง ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดการ รวมถึงเทคนิค วิธีการ ค่านิยม รูปแบบการทำงานให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้การบริหารงานในสถานศึกษามีคุณภาพและส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างสูงสุด

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564) กล่าวถึง ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่นำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการของ McKinsey (กรรณิการ์ สิทธิชัย และสันติธร ภูมิภักดี (2561) ซึ่งเป็นการจัดการองค์การให้ประสบความสำเร็จ โดยมีองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข

ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ (2555) ได้ศึกษาองค์ประกอบของการเป็นองค์กรแห่งความสุข และพัฒนาแนวคิดเป็นเครื่องมือ Happinometer หรือเครื่องมือวัดความสุขด้วยตนเอง โดยนำหลักแนวคิดของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) จำนวน 8 ประการ ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพดี (Happy Body) 2) ด้านน้ำใจงาม (Happy Heart) 3) ด้านสังคมดี (Happy Society) 4) ด้านผ่อนคลายดี (Happy Relax) 5) ด้านหาความรู้ (Happy Brain) 6) ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) 7) ด้านการเงินดี (Happy Money) 8) ด้านครอบครัวดี (Happy Family) และได้เพิ่มขึ้นมาอีก 1 ประการ นั่นคือ ด้านการงานดี (Happy Work-life) เพื่อให้เกิดความครอบคลุมบริบทการใช้ชีวิตในการทำงานของคนรุ่นใหม่

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) (2552) จำแนกประโยชน์การเป็นองค์กรแห่งความสุข เป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ประโยชน์ต่อพนักงาน เกี่ยวกับความสัมพันธ์การทำงานมีทิศทางที่ดี บุคลากรในองค์กรมีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดความรักในการทำงาน ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

2. ประโยชน์ต่อองค์กร เพื่อลดอัตราการลาออกของบุคลากร ลดอัตราการขาดงาน ทำให้คุณภาพการทำงานดีขึ้น รวมถึงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในที่ทำงานที่มีคุณภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 18 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 849 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 896 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 270 คน ที่ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของเครจซ์และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 การเป็นองค์กรแห่งความสุข อ้างอิงแนวคิดของศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และคณะ (2555) ประกอบด้วย 9 ด้าน ดังนี้ ด้านสุขภาพดี (Happy Body) ด้านน้ำใจงาม (Happy Heart) ด้านสังคมดี (Happy Society) ด้านผ่อนคลายดี (Happy Relax) ด้านหาความรู้ (Happy Brain) ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) ด้านการเงินดี (Happy Money) ด้านครอบครัวดี (Happy Family) และด้านการทำงานดี (Happy Work-life)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 ตัวแปรตาม คือ การเป็นองค์กรแห่งความสุข ประกอบด้วย 9 ด้าน ดังนี้ ด้านสุขภาพดี (Happy Body) ด้านน้ำใจงาม (Happy Heart) ด้านสังคมดี (Happy Society) ด้านผ่อนคลายดี (Happy Relax) ด้านหาความรู้ (Happy Brain) ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) ด้านการเงินดี (Happy Money) ด้านครอบครัวดี (Happy Family) และด้านการทำงานดี (Happy Work-life)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา จำนวน 27 ข้อ และ 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข จำนวน 40 ข้อ โดยในตอนที่ 2 และ 3 เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีของ Rensis Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

2. แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม พบว่า มีค่าความเที่ยงตรง (Validity) อยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.963 และ 0.938

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 270 ชุด ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำหรับขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้แก่สถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา พร้อมทั้งกำหนดเวลา เพื่อเก็บแบบสอบถามกลับคืน กระทำโดย 2 วิธี ดังนี้

2.1 แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

2.2 แจกแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ด้วย Google form

ทั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม โดยกำหนดเก็บรวบรวมข้อมูลภายใน 30 วัน

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา 270 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุขโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Rxy) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient)

5. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข

ที่	ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข	ระดับปัจจัย (n = 270)		การแปลผล
		$\bar{X}$	SD	
1	ด้านภาวะผู้นำ	4.05	0.59	มาก
2	ด้านงบประมาณ	4.09	0.58	มาก
3	ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม	4.19	0.53	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับการเป็นองค์กรแห่งความสุข	ระดับปัจจัย (n = 270)		การแปลผล
		$\bar{X}$	SD	
4	ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.27	0.46	มาก
5	ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.32	0.43	มาก
	รวม	4.18	0.37	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.37$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.43$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.46$) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.53$) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.58$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 0.59$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข

ที่	การเป็นองค์กรแห่งความสุข	ระดับปัจจัย n = 270		การแปลผล
		$\bar{X}$	SD	
1	ด้านสุขภาพดี (Happy Body)	4.09	0.65	มาก
2	ด้านน้ำใจงาม (Happy Heart)	4.10	0.69	มาก
3	ด้านสังคมดี (Happy Society)	4.08	0.75	มาก
4	ด้านผ่อนคลายดี (Happy Relax)	3.96	0.80	มาก
5	ด้านหาความรู้ (Happy Brain)	4.01	0.64	มาก
6	ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul)	3.93	0.74	มาก
7	ด้านการเงินดี (Happy Money)	3.93	0.73	มาก
8	ด้านครอบครัวดี (Happy Family)	3.93	0.75	มาก
9	ด้านการงานดี (Happy Work-life)	4.07	0.60	มาก
	รวม	4.01	0.56	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.56$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขทั้ง 9 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านน้ำใจงาม (Happy Heart) ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.69$) รองลงมา คือ ด้านสุขภาพดี (Happy Body) ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.65$) ด้านสังคมดี (Happy Society) ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.75$) และ ด้านการงานดี (Happy Work-life) ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.60$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านครอบครัวดี (Happy Family) ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.75$) ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul)

($\bar{X} = 3.93$, SD. = 0.74) และด้านการเงินดี (Happy Money) ($\bar{X} = 3.93$, SD = 0.73)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุข
ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุข

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
X ₁	1					
X ₂	0.603**	1				
X ₃	0.480**	0.548**	1			
X ₄	0.377**	0.334**	0.232**	1		
X ₅	0.332**	0.319**	0.295**	0.387**	1	
Y	0.545**	0.580**	0.446**	0.458**	0.363**	1
$\bar{X}$	4.05	4.09	4.19	4.27	4.32	4.09
SD	0.59	0.58	0.53	0.46	0.43	0.65

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา กัยการเป็นองค์กรแห่งความสุข มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านงบประมาณ (X₂) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r=0.580) รองลงมา คือปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X₁) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r=0.545) และน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ (X₅) มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ (r=0.363)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข
ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Stepwise

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	β	t	P
ด้านงบประมาณ (X ₂)	0.293	0.059	0.303	4.934**	0.000
ด้านการพัฒนาบุคลากร (X ₄)	0.305	0.060	0.249	5.057**	0.000
ด้านภาวะผู้นำ (X ₁)	0.200	0.057	0.210	3.524**	0.000
ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม (X ₃)	0.128	0.059	0.121	2.186**	0.000
ค่าคงที่	0.164	0.283			
R = 0.677	R ² = 0.459	R ² _{adj} = 0.451	S.E.est = 0.413	F = 56.148**	

**P < .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ได้แก่ ด้านงบประมาณ (X₂) ด้านการพัฒนาบุคลากร (X₄) ด้านภาวะผู้นำ (X₁) และด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม (X₃) มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.677 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุข ได้ร้อยละ 45.90 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.413

ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุข ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.164 + 0.293(X_2) + 0.305(X_4) + 0.200(X_1) + 0.128(X_3)$

สมการรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.303(X_2) + 0.249(X_4) + 0.210(X_1) + 0.121(X_3)$

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา สรุปได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม และด้านงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขทั้ง 9 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน Happy Heart (น้ำใจงาม) รองลงมา คือ ด้าน Happy Body (สุขภาพดี) ด้าน Happy Society (สังคมดี) ด้าน Happy Work-life (การทำงานดี) ด้าน Happy Brain (หาความรู้) และด้าน Happy Relax (ผ่อนคลายดี) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้าน Happy Family (ครอบครัวดี) ด้าน Happy Soul (จิตวิญญาณดี) และด้าน Happy Money (สุขภาพเงินดี)

3. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_2) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร (X_4) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1) และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม (X_3) โดยสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุข ได้ร้อยละ 45.90 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.164 + 0.293(X_2) + 0.305(X_4) + 0.200(X_1) + 0.128(X_3)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.303(X_2) + 0.249(X_4) + 0.210(X_1) + 0.121(X_3)$

การอภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นว่า ภาวะผู้นำนั้นมีความสำคัญต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขเป็นอย่างมาก ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ เป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถ้าหากขาดภาวะผู้นำ ทิศทางและเป้าหมายไม่ชัดเจน คุณภาพการศึกษาดตกถอย ส่งผลให้การทำงานเกิดความตึงเครียด ดังนั้น ด้านภาวะผู้นำ จึงเปรียบเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ และเป็นองค์กรแห่งความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัลลภา อองคไทร (2561) ที่ได้ศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรุณรุ่ง สุขเทวา (2566) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นว่า งบประมาณเป็นตัวกำหนดทรัพยากรในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการทำงานและการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ เพื่อประสิทธิภาพขององค์กรที่มีคุณภาพส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ถ้าหากขาดงบประมาณ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการบริหารงาน นำไปสู่ความขัดแย้งและเกิดความไม่เป็นธรรม ดังนั้น การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส มีความสำคัญเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประภัสสร ทิพนองแวง (2560) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกนกเนตร คำไพ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา เห็นว่า บรรยากาศและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ส่งเสริมให้เกิดความผูกพันในองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งความสุข ถ้าหากขาดบรรยากาศการทำงานที่มีความสุขและวัฒนธรรมที่ดีงาม ส่งผลให้การทำงานเกิดความตึงเครียด เกิดความขัดแย้ง ทำให้งานขาดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรุณรุ่ง สุขเทวา (2566) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นว่า เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาและสร้างความรู้ ทักษะ และสมรรถนะต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพ เป็นองค์กรแห่งความสุข ถ้าหากขาดการพัฒนาบุคลากร ทำให้สถานศึกษาไม่เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานลดลง เนื่องจากขาดทักษะที่จำเป็น ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญ โดยเป็นการลงทุนทางทรัพยากรบุคคล ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ช่วยองค์กรขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนราดล ยตะโคตร (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานบุคคล ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนกรินทร์ จัปจิตร์ (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นว่า สื่อและเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงาน เป็นเครื่องมือที่ช่วยลดระยะเวลาการทำงาน เป็นตัวช่วยเพิ่มรูปแบบการเรียนการสอนสมัยใหม่เพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ๆ ถ้าหากขาดสื่อและเทคโนโลยี ส่งผลให้บุคลากรทำงานหนักและ

ใช้เวลาในการทำงานมากขึ้น รวมถึง การจัดการเรียนการสอนที่ไม่ทันสมัย ทำให้การเรียนการสอนไม่ทันต่อ การเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาติ ถาวรชาติ (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิตยา แสนสุข (2556) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี สารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พะเยา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร เห็นว่า การบริหารให้เป็นองค์กรแห่งความสุข เป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน การบริหารจัดการ องค์กรยุคใหม่ จึงมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งเสริมความสุขและความเป็นอยู่ที่ดี ของบุคลากร โดยเป็นกลยุทธ์ที่ส่งผลดีต่อการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งความสุข องค์กร ที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ระดับการเป็นองค์กรแห่งความสุข มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของอัมพร วิจิตรพลยุทธ (2564) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของ ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่กลุ่มกรุงธนใต้ พบว่า ความสุขในการ ทำงาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งจำแนกความสุขในการทำงานออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ได้แก่ Happy Heart Happy Relax และ Happy Soul ด้านสุขภาพทางใจ ได้แก่ Happy Body และ Happy Brain ด้านการดำรงชีพ ได้แก่ Happy Money และ Happy Work-life และด้านการเป็นที่ ยอมรับ ได้แก่ Happy Society และ Happy Family

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา พบว่า ปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คือ ด้านงบประมาณ ด้านภาวะ ผู้นำ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ส่วนปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ คือ ด้านสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากสื่อและเทคโนโลยีเป็นตัวช่วยและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติชัย อาจหาญ (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้าน ภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านงบประมาณที่ใช้ในการบริหารงาน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กันระดับค่อนข้างต่ำ คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และยังคงสอดคล้องกับ งานวิจัยของกนกเนตร คำไพ (2566) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่ง ความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ระดับการเป็น องค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านบรรยากาศและ

วัฒนธรรม โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรรวมกัน สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.677 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) ได้ร้อยละ 45.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะ ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม เป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษา โดยปัจจัยด้านงบประมาณเปรียบเสมือนเสาหลักที่ช่วยสนับสนุนการสร้างความสุขในองค์กร งบประมาณที่เพียงพอและมีการจัดสรรอย่างเหมาะสมช่วยให้องค์กรสามารถจัดสวัสดิการที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากร ทำให้บุคลากรมีความสุขได้ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุน บุคลากรเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่ความมีคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง เพื่อเกิดความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในการสร้างองค์กรแห่งความสุข ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และมีทักษะการบริหารจัดการที่ดี จะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสุขได้ และปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งที่หล่อหลอมความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กร บรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร อบอุ่น จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ลดความขัดแย้ง และเสริมสร้างความสามัคคี นอกจากนี้ ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่นำไปสู่ความสุขร่วมกัน ดังนั้น ปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีความเชื่อมโยงและส่งเสริมซึ่งกันและกัน การบูรณาการปัจจัยเหล่านี้ได้อย่างสมดุลและเหมาะสม จะช่วยสร้างองค์กรแห่งความสุขที่ยั่งยืน

ในส่วนผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี ที่ไม่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุขได้ เนื่องจากสื่อและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ อุปกรณ์และระบบที่นำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน ทำให้งานเกิดความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ แต่หากมีการจัดการที่ไม่เหมาะสมก็อาจจะส่งผลในทางลบ เช่น การสื่อสารผ่านทางเทคโนโลยีมากเกินไป ทำให้องค์กรขาดปฏิสัมพันธ์กัน ส่งผลให้ความสัมพันธ์ภายในองค์กรลดลง ดังนั้น สื่อและเทคโนโลยีเป็นเพียงตัวช่วยสนับสนุนการทำงาน จึงไม่สามารถนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุขได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภา องค์กร (2561) ที่ได้ทำศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐมเขต 2 พบว่า ผลการศึกษาการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐมเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และปัจจัยด้านคุณลักษณะงาน ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐมเขต 2 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.765 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) ได้ร้อยละ 58.50

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม เพื่อระดมทุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งนี้ การบริหารด้านงบประมาณต้องดำเนินไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจกับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

2. ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนถึงเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ จะช่วยดึงดูดครูที่มีคุณภาพไว้กับสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และทำงานอย่างมีความสุข

3. ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย รวมถึงการศึกษาพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่พร้อมรับมือกับสถานการณ์ใหม่ ๆ

4. ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีภายในสถานศึกษา ถ้าหากสถานศึกษามีบรรยากาศอบอุ่น เป็นมิตร และปลอดภัย จะช่วยส่งเสริมให้ครูมีแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นองค์กรแห่งความสุข

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมปัจจัยการบริหารสถานศึกษาในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ในบริบทที่แตกต่างจากงานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาว่าส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุขหรือไม่

2. เนื่องจากในงานวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา และพบว่าปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในบริบทที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นตัวกำหนดแนวทาง วิธีการ และผลลัพธ์ในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความสุข โดยผู้บริหารสามารถจัดการด้านงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยใช้คนให้เหมาะกับงาน และดึงศักยภาพในตัวของครูและบุคลากร ทำให้มีความสุขในการทำงานและงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย และจัดบรรยากาศและวัฒนธรรมในการทำงานให้เหมาะสม ทำให้เอื้อต่อการทำงาน ช่วยส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีแรงจูงใจ และเกิดความสุขในการทำงาน เพื่อเกิดผลลัพธ์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำปัจจัยการบริหารสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อยกระดับองค์กรการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุขต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกเนตร คำไพ. (2566). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- กรรณิการ์ สิทธิชัย, สันติธร ภูมิภักดี. (2561). การจัดการองค์กรตามแนวคิด 7S ของ McKinsey ที่เอื้อต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรม: กรณีศึกษาองค์กรที่ได้รับรางวัลองค์กรนวัตกรรมยอดเยี่ยม. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(3), 1419–1435.
- กิตติชัย อาจหาญ. (2565). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- นครินทร์ จับจิตต์. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์].
- นราดล ยตะโคตร. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- นิตยา แสนสุข. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ประภัสสร ทิพนองแจง. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- วัลลภา องคไทร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอนครชัยศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์. ตลาตา พับลิเคชั่น.
- ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต, และคณะ. (2555). คู่มือการวัดความสุขด้วยตนเอง (Happinometer). สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2562). คู่มือมาสร้างองค์กรแห่งความสุขกันเถอะ. แผนงานสุขภาวะองค์กรภาคเอกชน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). ครูและบุคลากรทางการศึกษา. www.obec.go.th
- สิน พันธุ์พินิจ. (2554). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. วิทยพัฒน์.
- สุชาติ ถาวรชาติ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์].

- อรอุมา ไมยวงศ์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- อรุณรุ่ง สุขเทวา. (2566). ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- อัมพร วิจิตรพลยุทธ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่กลุ่มกรุงธนใต้ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].